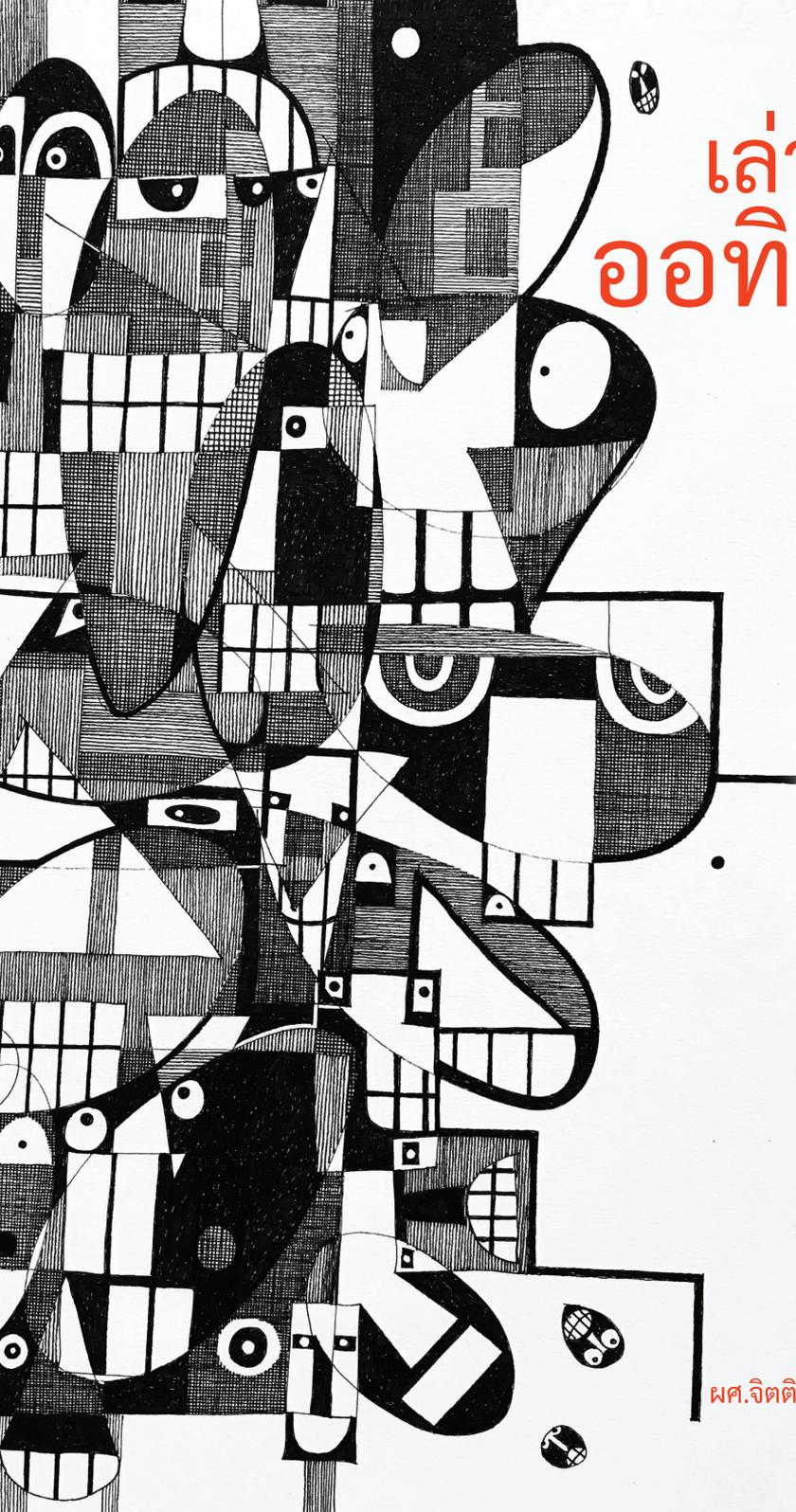

เล่าเรื่อง ออสติก

ผศ.จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์

เล่าเรื่องออกัสตัส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์

จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์

เล่าเรื่องอภินิหาร.-- กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2566.
164 หน้า.

1. ออทิซึม. I. ชื่อเรื่อง.

ISBN (e-book) 978-616-598-310-5

จัดทำโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์

ภาพปกและภาพประกอบ

จุมพล ชินะประพัฒน์

สั่งซื้อได้ที่

ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

<http://www.chulabook.com>

โทร. 08-6323-3703-4

customer@cubook.chula.ac.th, info@cubook.chula.ac.th

Apps: CU-eBook Store

ออกแบบที่

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CUP6512-128)

ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร. 0-2218-3562 www.cupress.chula.ac.th

คำนิยม

ออทิสติกคำนี้ให้ความรู้สึกที่ ครอบคลุมอารมณ์ ทั้งทางลบและทางบวก ทุกประเภท สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะสมาชิกในครอบครัวบุคคลออทิสติก ทั้ง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง โรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครูบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งสมาชิกในชุมชนและสังคมโดยรวม ทุกคนเมื่อเริ่มต้นสัมผัสกับบุคคล “ออทิสติก” อาจมีความรู้สึกหรือมีอารมณ์หลากหลาย พ่อแม่เมื่อรับรู้ว่าคุณเป็นเด็ก “ออทิสติก” อาจมีความรู้สึก ตกใจ โกรธ กลัว กังวล เครียด เจ็บปวด ผิดหวัง สิ้นหวัง รู้สึกผิด กระวนกระวาย สมาชิกในชุมชนโรงเรียน เมื่อรู้ว่าจะมีนักเรียน “ออทิสติก” มาเรียนรวมกัน นักเรียนทั่วไป ก็จะเริ่มกังวล แล้วเครียด

ความรู้สึกดังกล่าว เกิดขึ้นจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ และมีชุดความคิดฝังแน่น (fixed mindset) คือมีความเชื่อที่เปลี่ยนแปลงยากกว่าเด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความบกพร่องรุนแรง โดยเฉพาะมีปัญหาพฤติกรรมที่ยากจะเข้าใจและยากจะแก้ไข

หนังสือ “เล่าเรื่องออทิสติก” ที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรณย์ เล่าจากประสบการณ์จริง ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและในโรงเรียน ที่อ่านสนุก มีเนื้อหาทางวิชาการที่ครอบคลุมทุกมิติ มีการพัฒนาทั้งด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อ การจัดการพฤติกรรมเชิงบวก การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่สำคัญยิ่งเมื่ออ่าน “เล่าเรื่องออทิสติก” นอกจากสนุกตื่นเต้นชวนติดตามแล้ว ยังสัมผัสได้ถึงความรักอันยิ่งใหญ่ของผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลออทิสติก ดิฉันมั่นใจว่าใครก็ตามที่ได้อ่าน “เล่าเรื่องออทิสติก” จะรู้สึกขอบคุณ ดีใจ มีความหวัง ความสุข ปิติยินดีเห็นคุณค่าในตัวเอง เปลี่ยนจากความไม่รู้เป็นรู้ ความไม่เข้าใจเป็นเข้าใจ เปลี่ยนจากชุดความคิดฝังแน่น (fixed mindset) เป็นชุดความคิดเติบโต (growth mindset) คือ ทุกความคิดปรับเปลี่ยนได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้และฝึกฝน เกิดแรงบันดาลใจในการร่วมมือกันของทุกฝ่าย

เพื่อพัฒนาบุคคลออทิสติกให้เติบโตอย่างมีความสุข พัฒนาได้เต็มศักยภาพ ในสภาพแวดล้อมของพลังแห่งความรัก และการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์ ครูของเด็กออทิสติกที่ไม่เคยรู้จักเด็กออทิสติกมาก่อน ผู้ใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสานำทางในการพัฒนาบุคคลออทิสติก รวมทั้งนำทางให้ครูรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ พัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนานักเรียน ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ)
ประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษานานาชาติ
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

คำนิยม

ผศ.จิตติรัตน์ ทัดเทียมรัมย์ ได้มาทำงานในโครงการร่วมมือทางวิชาการ และการวิจัยการศึกษาพิเศษระหว่างโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ตั้งตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ต่อมาโครงการ ได้ปรับเปลี่ยนเป็น ศูนย์วิจัยการศึกษาเพื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

ผศ.จิตติรัตน์ ได้ถ่ายทอดการทำงาน การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือรักษา เด็กออทิสติก ด้วยความศรัทธาจิตใจ ประสบการณ์ อย่างแท้จริง ลงในหนังสือ “เล่าเรื่องออทิสติก” ทั้งด้านวิชาการและการได้ปฏิบัติจริงที่เข้าใจได้ง่าย

เรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือเล่มนี้จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อเด็กออทิสติกรุ่นหลัง สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ทางการศึกษา พ่อ แม่ และทุก ๆ ท่านที่ได้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก เพื่อการดูแลและให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติก ช่วยกัน ให้สังคม ยอมรับ เข้าใจ และการช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ เด็กออทิสติกทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ยอมรับเหมือนลูกหลานของเราต่อไป

ทิพย์แข ลิมศิลา

(ศาสตราจารย์พิเศษ พญ.ทิพย์แข ลิมศิลา)

ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิตและโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์
อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

คำนำ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้จัดตั้งโครงการศึกษาทดลองรับเด็กออทิสติกมาเรียนร่วมกับเด็กปกติ เมื่อปี พ.ศ 2534 โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ เป็นการทำงานร่วมกับโรงพยาบาล ยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ โดย ศาสตราจารย์ พญ.เพ็ญแข ลิ้มศิลา ต่อมาโครงการนี้ได้เปลี่ยนเป็น ศูนย์วิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

เมื่อผู้เขียนได้รับมอบหมายหน้าที่ ให้มาดูแลเด็กออทิสติก ซึ่งไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน จึงต้องใช้วิธีฟังตำรา ฟังวิทยากร และขอคำแนะนำจากผู้รู้

จากนั้นคือการปฏิบัติตรงโดย การสอน การสังเกตพฤติกรรม การประชุมอาจารย์ การประชุม “ครู หมอ พ่อแม่” งานวิจัย การบันทึกพฤติกรรมเป็นรายบุคคล รวมทั้ง การแก้ปัญหา ซึ่งเด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีพฤติกรรมและปัญหาไม่เหมือนกัน

หนังสือ **เล่าเรื่องออทิสติก** คือ ผลงานการตกผลึกจากการปฏิบัติงาน จัดเป็นกรณีศึกษา (case study) ที่ผู้ปกครอง นักการศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้อง จะใช้เวลาอ่านในแต่ละเรื่องไม่นานนัก คงจะได้รู้จักเด็กออทิสติกดีขึ้น ตลอดจนการนำเทคนิควิธีการปรับพฤติกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์

บางเรื่องจากหนังสือ **เล่าเรื่องออทิสติก** ได้เคยตีพิมพ์ลงไว้ในวารสารทางการศึกษา และของโรงพยาบาลยุวประสาทฯ มาแล้ว

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ อดีตอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ผู้เปลี่ยนวิถีของผู้เขียนจากการไม่รู้...สู่การรู้ อาจารย์ในโครงการฯ ที่ร่วมให้ข้อมูลอันทรงคุณค่า

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ พญ.เพ็ญแข ลีมีศิลา ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิตและโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ ผู้ประสาทความรู้ที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์ และการปรับพฤติกรรม

สุดท้าย ขอขอบคุณ อาจารย์จุมพล ชินะพัฒน์ อาจารย์ศิลปะบำบัด ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการออกแบบปกหนังสือ ตลอดจนเอื้อเฟื้อรูปภาพประกอบ ซึ่งเป็นผลงานของเด็กก้อทิสติก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรณย์)

สารบัญ

	หน้า
1. รู้เรื่องออทิสติก	1
2. ใครไหนเล่าจะเทียบเท่า...พ่อแม่	7
3. ครูหลังห้อง	11
4. ไม่ยึดหยุ่น	17
5. แยกย่อย...แล้วร้อยเป็นหนึ่ง	23
6. TEACCH...กับออทิสติก	29
7. ผิดปกติ	35
8. เมื่อนักเรียนออทิสติก...สอบ	41
9. เพื่อนช่วยเพื่อน	47
10. แก้ปัญหา	53
11. เรื่องกินเรื่องใหญ่	57
12. การสื่อสาร ...กับทางเลือกที่หลากหลาย	63
13. การลงโทษ	69
14. กลัวน้ำ	75
15. กลยุทธ์การจัดการ... การทำงานกลุ่ม	81
16. สร้างสังคม	85
17. รับรู้อารมณ์	89
18. มหัศจรรย์แห่งดนตรี (1)	93
19. มหัศจรรย์แห่งดนตรี (2)	99
20. ต่างและเหมือน	105
21. กินได้...ง่ายนิดเดียว	111

	หน้า
22. อิทธิบาท 4 กับอภิสติก	115
23. หลวมหนักก็ขึ้น...แน่นหนักก็คลาย	121
24. ฟลอร์ไทม์	133
25. มาพัฒนาทักษะกลไกการเคลื่อนไหว...กันเถอะ	139
26. พลศึกษาเพื่อการพัฒนา	145
27. วิธีสร้างแรงจูงใจ	149

รู้เรื่องออกัสติก

มีเรื่องเล่าจากกลุ่มเพื่อน ที่เพิ่งกลับจากการไปเที่ยว
โดยว่า ทั้งกลุ่มได้เข้าไปอุดหนุนร้านกาแฟของชาวเขา
| แห่งหนึ่งต่างทยอยกันสั่งเครื่องดื่มที่ตนโปรด

“กาแฟร้อน 2”

“กาลาโต้” เสียงตอบสนองจากป่าเจ้าของร้าน

“โอเลี้ยง 4”

“กาลาโต้” ตอบ ซ้ำคำเดิม

ลูกค้าทั้งหมดนึกว่าเป็นกาแฟพันธุ์ใหม่ ทำนองเดียวกับอาราบิก้า เลยไม่ได้
ใส่ใจมากนัก จนคนสุดท้ายสั่ง

“โอวัลติน 1”

“กาลาโต้” ตอบเสร็จตามด้วยเสียงหัวเราะ

สิ้นเสียง ทุกคนหันมามองหน้า ชักเอะใจ พอจะหันไปถามเพื่อขจัดข้อข้องใจ
เจ้าของร้านเดินหายเข้าไปหลังร้านแล้ว นานจนรู้สึกอึดอัด ในที่สุดเพื่อนคนหนึ่งอดรน
ทนไม่ไหว เลยเดินตามเข้าไปทวง “ได้หรือยังที่สั่งไปนะ” ด้วยน้ำเสียงเริ่มหงุดหงิด

แต่แม่ค้าไม่หงุดหงิดตามลูกค้า ละมือจากการกวาดพื้น ยิ้มอย่างปลอบใจ
แล้วชี้มือไปที่มุมหนึ่งของร้าน ที่นั่นกาน้ำใบใหญ่ตั้งอยู่บนเตา ถ่านแดงโรสอ่เค้าว่า
น้ำกำลังจะเดือดในไม่ช้า “กาลาโต้” ใช่แล้ว....กำลังต้ม เรื่องนี้จบลงด้วยความสุขกาย ที่ได้
ดื่มพวกซง ๆ ทั้งหลายอรรอยถูกใจ และสุขใจตรงที่ได้หัวเราะกันท้องคัดท้องแข็ง

ที่ยกเรื่องนี้ขึ้นมาเล่ากล่าวน้ำ ก็เพื่อจะบอกท่านผู้อ่านว่า หนังสือเล่มนี้
เปรียบเหมือนพินหรือถ่านที่จะ “กาลาโต้” ตัวท่านให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องออกัสติก

อาจจะเพื่อประโยชน์ต่องานของท่านเอง หรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องก็ตาม
น้ำที่ต้มเดือดแล้วชงอะไรก็อร่อยทั้งนั้น

ออทิสซึม (Autism) เป็นชื่ออาการของโรคที่ใช้เรียกผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง
ครบตามเกณฑ์การวินิจฉัย Autistic Disorder ของสมาคมจิตแพทย์แห่งอเมริกา
(DSM-IV)

ออทิสติก (Autistic) เป็นคำเรียกชื่อเด็กที่มีอาการของโรคนี้ ซึ่งมักจะเป็น
กับเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง ยังไม่มีทางรักษาโรคนี้ให้หายขาด แต่ถ้าเริ่มการบำบัด
รักษาตั้งแต่ยังเล็ก และให้การศึกษารวดเร็วเท่าไร ก็จะได้ผลดีเร็วเท่านั้น

ออทิสซึม คือ พัฒนาการที่ผิดปกติทางประสาทชีววิทยา ที่มีผลกระทบต่อ
ความสามารถของบุคคลในเรื่องของภาษา การสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก การใช้จินตนาการ
การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การเปลี่ยนแปลง การรับสัมผัส และการรับรู้สิ่งที่
เกิดขึ้นรอบตัว

สาเหตุทางชีวภาพ ที่เป็นข้อบ่งชี้หรือนำไปสู่การเกิดโรคออทิสซึมได้ คือ

1. ความผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นสาเหตุให้พี่น้องผู้ป่วยด้วยโรคนี้ มีโอกาส
เป็นออทิสซึมได้
2. ความผิดปกติของสารเคมีในสมอง เปลี่ยนแปลงมากขึ้นหรือน้อยลง
3. ความผิดปกติของเซลล์สมองในเนื้อสมองบริเวณที่มีผลกระทบต่อกระบวนการ
รับรู้ การแปรผลข้อมูล อารมณ์ สังคม และพฤติกรรม ที่ทำให้มีความผิดปกติ
4. ความผิดปกติระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด อาจเกิดจากภาวะคัมกัน
ที่เข้ากันไม่ได้ ระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ เป็นเหตุให้เกิดการทำลายเซลล์ประสาท
ของทารกตัวอ่อน เกิดภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์และการคลอด การติดเชื้อไวรัส
ชนิดต่าง ๆ เช่น หัดเยอรมัน ริม มีการใช้ยาหรือสารเสพติดระหว่างการตั้งครรภ์

ได้เคยคุยกับผู้ปกครองหลายท่าน ที่มีความคิดตรงกันว่า น่าจะมีผลมาจาก ความเครียดขณะตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สารเคมีในสมองเปลี่ยนแปลง บางรายเครียดเพราะเศรษฐกิจ ไม่สอดคล้องกับภาวะการตั้งครรภ์ การเปลี่ยนแปลง ครั้งยิ่งใหญ่ คือ การต้องปรับตัวเข้าไปอยู่ร่วมกับครอบครัวสามี ภาระงานในหน้าที่ต้อง รับผิดชอบ หรือการที่สามีมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ถ้าสาเหตุมาจากความเครียด ทำให้นึกถึงกฎหมายไทย ที่ผู้เฒ่าผู้แก่มักจะ บอกลูกหลานอยู่เสมอว่า “เวลาท้องให้ทำจิตใจให้สบาย เข้าวัดเข้าวาทำบุญสุนทาน ลูกออกมาจะได้ปกติเป็นคนดี” คำกล่าวนี้ยังไม่ล้าสมัยใช้ได้ตลอดกาล

อาการแรกของผู้ปกครองส่วนใหญ่พบว่าลูกผิดปกติ คือ เมื่อถึงวัยที่ควรจะพูดแต่ ลูกกลับไม่พูด เมื่อปรึกษาปุ๋ย ยา ตายาย มักจะได้ยินคำตอบว่า “เด็กปากหนัก เดียวก็พูดเอง พ่อ (แม่) เมื่อเด็ก ๆ ก็เป็นแบบนี้” บางรายก็รอ รอจนเกือบสาย เท่าที่เคยได้รับฟังมา ที่ต่างจังหวัดมีผู้รู้แนะนำให้ใช้รองเท้าแตะตบปากเด็ก หรือไม่ก็ให้กินพริก เพื่อเป็น ตัวช่วยให้เด็กพูดได้เร็วขึ้น

ปัจจุบันออทิสติก จัดอยู่ในกลุ่มของ Pervasive Developmental Disorders (PDD) คือ ความผิดปกติทางพัฒนาการอย่างรุนแรง ซึ่งแพทย์ในสมัยนี้มักจะวินิจฉัยเด็ก ว่าเป็น PDD มากกว่าจะวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะ PDD มีความหมายที่ครอบคลุมถึงโรคอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้กว้างมากกว่า และเพื่อเป็นการรักษา สภาพจิตใจของผู้ปกครอง ที่ไม่สามารถยอมรับคำว่าออทิสติกได้

ความผิดปกติทางด้านพัฒนาการอย่างรุนแรงนี้ สามารถเห็นได้จากอาการ ที่แสดงออก คือ

1. ความบกพร่องในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ไม่สบตาใคร มองรายละเอียดมากกว่าเค้าโครง ชอบอยู่คนเดียว เล่นคนเดียว ไม่สนใจ บุคคลรอบข้าง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

2. ความยากลำบากในการพูด การใช้ภาษา และการสื่อสาร

พูดด้วยภาษาเฉพาะตัวที่ไม่มีใครเข้าใจความหมาย ชอบพูดเรื่องเดียวซ้ำซาก พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้วนกขุนทอง ไม่เข้าใจโวหารเปรียบเทียบ หรือเรื่องตลก มักจะดึงมือผู้อื่นไปหยิบจับสิ่งของที่ตนต้องการ

3. ความผิดปกติในการตอบสนองต่อสิ่งของและเหตุการณ์

มีอาการคล้ายเด็กหูหนวก ไม่แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยิน ชอบดูวัตถุที่มีแสงสว่างหรือหมุนได้ หมุนตัวเอง โดยไม่มีอาการเวียนศีรษะ ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่รู้จักการยืดหยุ่น รับประทานอาหารอย่างเดียวตลอดทั้งสามมื้อ มีความสนใจระยะสั้น

4. ความผิดปกติในการตอบสนองประสาทสัมผัส

มีความไวต่อ กลิ่น แสง เสียง รส หรือสัมผัส ใช้วิธีการดมแทนสัมผัสสิ่งของ ไม่ชอบให้ใครกอด เมื่อถูกกอดจะทำตัวแข็ง แอนตัวหนี ไม่มีความรู้สึกเจ็บปวด ร้อนหนาว ตลอดจนไม่สามารถป้องกันตัวเองจากอันตรายได้ กลัวไม่สมเหตุสมผล

5. พัฒนาการล่าช้าแตกต่างจากเด็กปกติ

ขาดจินตนาการตลอดการเล่นสมมติ เข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ผิดปกติ มีท่าทางแปลก ๆ เช่น สะบัดมือ แกว่งแขน เล่นนิ้วเดินเขย่ง นั่งโยกตัว เป็นต้น

ถึงแม้ว่าออทิสซึมมีอาการผิดปกติหลายประการ แต่เด็กออทิสติกยังมีลักษณะเด่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป คือ มีความจำดีเลิศ มีพรสวรรค์ทางด้านดนตรี ศิลปะ หรือคอมพิวเตอร์ เพราะเป็นงานที่ไม่ต้องปรับตัวเข้ากับสังคม

เด็กออทิสติก คือ เด็กพิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

แต่ในความเป็นจริง โอกาสนั้นยังจำกัดอยู่ในวงแคบ เพราะยังมีสถานศึกษา อีกมากที่ยังไม่สามารถเปิดกว้างรับเด็กออทิสติกเข้ามาเรียนได้ อาจเป็นเพราะกลัว เลຍไม่กล้า ไม่อยากเป็นภาระ แต่ถ้าได้ “รู้เขา รู้เรา” แล้ว ภารกิจนี้คงไม่ยากเกินไป ที่จะลงมือปฏิบัติ

